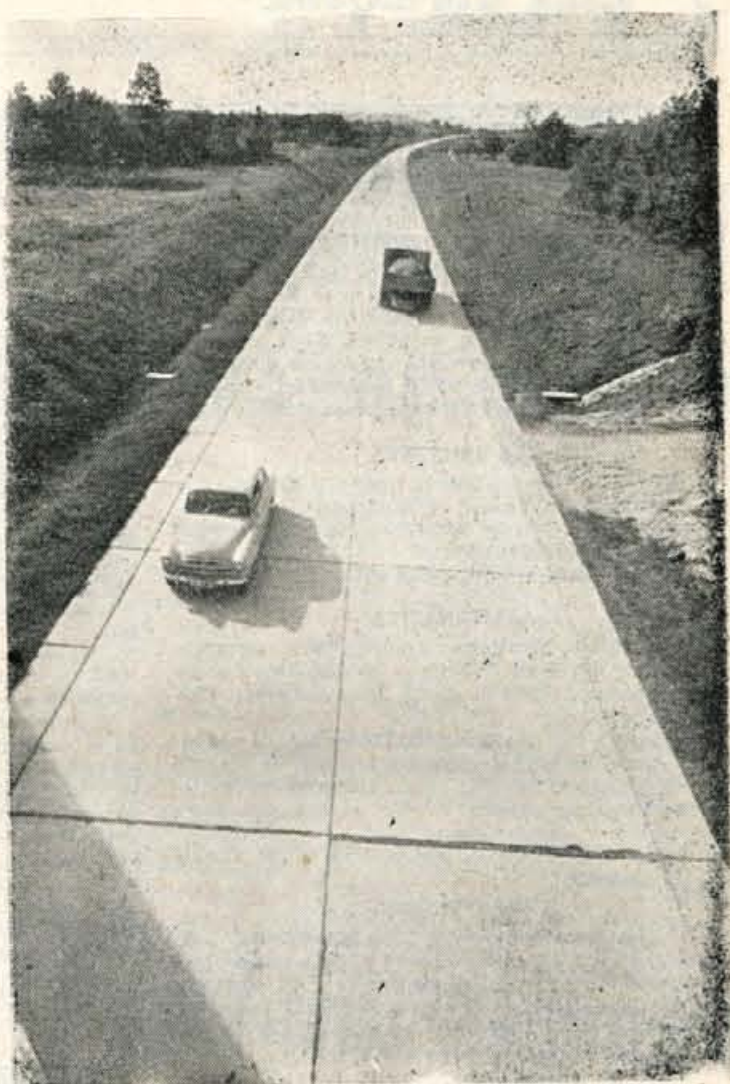

V soboto popoldne so zaključili asfaltiranje avtomobilske ceste od Ljubljane do Zagreba. Zgrajenega je že 79 km asfaltnega in betonskega vozišča. Vse tako kaže, da bo cesta dograjena prej, kot je bilo prvotno določeno. Mladinske delovne brigade morajo zdaj opraviti še nekaj manjših del, glavna svečanost pa bo 23. novembra. — Na sliki levo vidite mogočen nadvoz nove avtomobilske ceste pri Ponikvah

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XL, ST. 83 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 27. OKTOBRA 1958

Kaj so pokazali ukrepi proti fluktuaciji delavcev

S seje ObLO Železniki

Pred zapornicami

„Boliše delovne pogoje že imamo“

Papirnato planiranje - Sedemkrat manj odpovedi

Podatki o veliki fluktuaciji delavcev so nedavno iznenadili odbornike OLO Kranj. V vseh podjetjih Gorenjske je bilo v prvih sedmih mesecih letos povprečno 1120 izmenjav na delovnih mestih. Skupno je namreč odpovedalo delovno razmerje 3455 oseb, 4385 pa je bilo zabeleženih novih zaposlitev. Izmenjalo se je torej kar 7840 oseb. V nekaterih občinah, kot na primer v Radovljici, se je v teh mesecih izmenjalo malone polovica delavcev.

Kakšni so vzroki fluktuacije? Zakaj delavci hodijo iz podjetja v podjetje? Na to vprašanje še ni točnega odgovora. Delavci so v nekaterih anketah povedali vzroke, ki pa so zelo različni. Na to so vplivali tudi ekonomski činitelji: osebni prejemki, stanovanja itd. Res je, da je fluktuacija postopoma prerasla iz navadnega, povprečnega gibanja v ekonomsko-družbeni problem. Zidar, ki se je 5 let učil tega poklica, je šel za tekstilni stroj; krojač je zaprl delavnico in šel v tovarno. Posledica je manjša delovna storilnost, ogrožena je predvidena življenjska raven v celoti. To so jasno pokazali podatki. Zato so v okrajnem merilu kot tudi po vseh občinah vprašanje postavili v ospredje in se z njim z vso resnostjo spoprijeli. O tem škodljivem pojavu so govorili v republiškem merilu, o tem je nedavno govoril tudi predsednik Tito v Zenici.

Kmalu bo mesec, kar so vsi bi-toji za delo v Kranju, Škofji Loki, na Jesenicah, v Radovljici, v Trzinu in na Bledu zaostrili sistem sprejemanja, oziroma vključevanja novih delavcev. V Radovljici, na Bledu in v Trzinu so o tem že razpravljali tudi občinski zbori proizvajalcev in dali stroge smernice za preprečevanje fluktuacije. — V Kranju in na Jesenicah pa, kjer je ta problem še posebej zapleten, pripravljajo posebne analize o vzrokih fluktuacije. Seveda so povsod zastavljali novo sprejemanje delavcev vse dotle, da se ne do-kažejo utemeljitve za nove zapo-slitve.

Dvakrat premisli...

Kot poročajo iz občinskih birojev dela, je v zadnjem času povsod zavladovalo drugačno razpoloženje v odpovedovanjih in samovoljnih iskanjih novih delovnih mest. V biroju v Kranju so avgusta zabeležili kar 398 odpovedi. V septembru se je to število še povečalo na 434 primerov. Toda sedaj, ko so začeli uveljavljati nove ukrepe, je bilo v zadnjih 14 dneh samo 30 delavcev, ki so v sporazumu s podjetjem ali samovoljno odpovedali delovno razmerje.

Biroji so se v večini postavili na stališče, da bodo vse one, ki bi odpovedali delovna razmerja, v industriji usmerjali v druge veje dejavnosti, kjer je delavcev premalo. To so obrtniške, gradbene, komunalne dejavnosti, kmetijstvo itd. Samo za ta področja lahko dobijo napotilo vsi oni, ki zapustijo delovno mesto v industriji. Pri taki zaostritvi izgleda, da se delavci že poslužujejo starega izreka: dvakrat premisli, enkrat stori.

Zaposlitev že dovolj

V nekaterih kolektivih so v zvezi s temi ukrepi razširjene napačne vesti, češ, da je preveč delavcev, govori se o »krizi« itd. Toda v birojih imajo še vedno vrsto nezasedenih mest v trgovinah, v turizmu, obrti in drugod. Malone vsa Poljska dolina nima krojača. Zelo primanjkuje obrtnih uslug tudi drugod. Hkrati skrbitjo tudi za zaposlitev invalidov in dela manj zmognih ljudi. Zavod v Kranju zaposluje že 150 takih oseb. Pred koncem leta predvidevajo ustanoviti podobne zavode tudi v Škofji Loki in na Jesenicah.

Skratka — zaposlitve in dela je še povsod dovolj za pridne roke. Toda že dosedanj ukrepi o omejitvi zaposlovanja so pokazali pozitivne rezultate v dveh smereh: zmanjšal se je pritisk vseljevanja v industrijska središča, kar je tam hudo obremenjevalo komunalne naprave in s tem zmanjševalo življenjske pogoje prebivalstva. Drugo, kar je tudi posebno važno: delavci skušajo na svojih delovnih mestih, oziroma v podjetjih odpravljati slabosti in zboljšati pogoje. Možnost »letanja« iz podjetja v podjetje je marsikje zmanjšala interes, da bi iskali in odstranjevali vzroke subjektivnih slabosti v svojem kolektivu in so raje pri liniji najmanjšega odpora šli »tja, kjer je boljše«.

Taki so prvi vidni uspehi ukrepov proti fluktuaciji. Upati pa je, da bodo uspehi v prihodnje še vidnejši.

Komercialni sejem v Naklem

Ne več po starem

Poročali smo že, da so 11. oktobra v Naklem odprli komercialni sejem — prvi te vrste na Gorenjskem. Na sejmih in razstavah, ki jih je bilo do letošnjega leta v Naklem devet, so prikazovali samo izbrano blago — najlepše primerke. To so bile res razstave v klasičnem pomenu besede. Od letos pa bodo na sejmih prikazovali tisto blago, ki ga imamo, in takšno, kot je. Poudarek razstav bo na komercialnem efektu.

Razen sejma bikov so letos v Naklem pripravili tudi komercialni sejem sadja in krompirja, v naslednjih letih pa nameravajo to razširiti še na pitovno živino, ki je proizvod gospodarstva križanja, in na mesnate prašiče za predelovalno industrijo. Komercialne sejme bodo vsako leto organizirali konec septembra ali v začetku oktobra, ko so tržni viški že znani in se začne povpraševanje po blagu za ozimnico. Pogodbe s kupci se bodo zaključevale po vzorcih, ki bodo tu razstavljeni.

Kot rezultat prvega komercialnega sejma so letos že sklenili pogodbo za 20 vagonov sadja, tako, da bodo prodani vsi tržni viški. Sadne sorte so bile razstavljene po kvaliteti. Vzorci so bili opremljeni s podatki o tržnih viških in cenah. Prikazanih je bilo preko 40 vagonov tržnih viškov sadja. Tudi pri krompirju je Poslovna zveza Kranj prikazala vse, kar imajo letos gorenjski proizvajalci naprodaj — semenski in merkantilni krompir ter krompir za industrijsko uporabo. Na osnovi prijav kmetijskih

zadrag je že sklenjenih pogodb preko 11.000 ton jedilnega krompirja, ki ga bodo dobavljali potrošnikom do konca tega leta.

Osnovni cilj vsakoletnih komercialnih sejmov v Naklem je, da se pogodbe s potrošniki sklepajo na tem sejmju, kjer si bodo kupci blago lahko izbrali. Sejem bo koristen tudi za proizvajalce. Tu bodo imeli priliko videti takšno blago, kakršno trg danes zahteva.

Razen sejma v Naklem prirejajo vsako leto 18. oktobra sejem krav in telic v Bohinju, 11. novembra pa na Bledu. V zvezi z rajonizacijo živinorejske proizvodnje bo te sejme treba še bolj utrditi in navajati kmetje na to, da bodo tudi živino za pieme prodajali le na sejmih ali pa preko kmetijskih zadrug in ne več tako neorganizirano kot doslej.

DRUŽBENI PLAN V TOVARNI »NIKO« V PRVEM POLLETJU REALIZIRAN SAMO 43% — PRECEJ VISOK ODPSTOTEK IZOSTANKOV Z DELA — »IMAMO NOVO TOVARNO, NOVE STROJE IN BOLJŠE DELOVNE POGOJE!« — TEŽAVE S PLAVEVANJEM STROŠKOV ZA ASFALTIRANJE CESTE ŠKOFJA LOKA—ŽELEZNIKI

V petek popoldne se je sestal v Železnikih občinski zbor proizvajalcev, za tem pa je bila skupna seja obeh zborov. Zbor proizvajalcev je najprej obravnaval sklepe, ki jih je pred kratkim sprejel okrajni zbor proizvajalcev, nato pa so razpravljali o doseganju polletnega plana v industriji. V tovarni »Niko« so si postavili nalogo, da v letu 1958 proizvedejo in prodajo za skupno 440 milijonov dinarjev izdelkov in uslug. V primerjavi z vrednostjo prodaje v prvem polletju 1957, ki je znašala 140 milijonov dinarjev, lahko ugotovimo, da se je vrednost prodaje v enakem razdobju nasproti lanski letu dvignila za približno 40 odstotkov in to na račun prodaje povečane zaloge nedovršenih izdelkov v letu 1957, ki se je realizirala šele letos. Bruto proizvodnja je bila dosežena s 190 milijoni dinarjev ali 90,8 odstotka. Po ugotovitvah tovarniškega kolektiva proizvodnega plana torej niso dosegli, ker je bil ta v primeri s celotnim družbenim planom realiziran samo s 43 odstotki.

V MLIP v Češnjici je bil plan proizvodnje v prvem polletju realiziran v znesku 287 milijonov din (62 odstotkov). Usnjarna Železniki je v primerjavi z lanskim letom proizvodni plan pri istem številu zaposlenih dosegla 113%. V prvem polletju 1958 so imeli 27 milijonov bruto prometa. Za vse leto imajo planiranih 50 milijonov dinarjev. Iz tega je razvidno, da je bil polletni plan presežen za 5,4 odstotka. — Čevljarna »Ratitovec« Studeno je v zadnjih letih že preslaba obseg obrtne dejavnosti in jo zdaj prištejajo med industrijska podjetja. Proizvodni plan je v prvem polletju letošnjega leta dosegla z zneskom 24 milijonov dinarjev. Nasproti istemu razdobju lani se plan ni bistveno dvignil.

Precejšen del razprave so odborniki Občinskega ljudskega odbora Železniki posvetili problemu finančnih sredstev za asfaltiranje ceste. Od skupnih 23 milijonov dinarjev stroškov (1.372.600 din za en kilometer) so 5 milijonov din že plačali, ostane jim še 12 milijonov dinarjev. Za poravnavo najnujnejših obveznosti bodo zdaj pri tovarni »Niko« najeli 7 milijonov dinarjev posojila, kar so odborniki potrdili, sicer jim pretijo tožbe, s katerimi bi stroške brez dvoma še povečali, najmanj za pol milijona dinarjev.

V nove prostore tovarne »Niko«, ki letos še poskusno obratuje, se delavci še niso povsem vživeli. Kolektiv pa si prizadeva nekatere težave, ki jih ima, čimprej odpraviti. Veliko so letos imeli izpadnih delovnih ur, in sicer znaša ta odstotek za vso tovarno 7,1% (prazniki so odšteti). Sem štejejo dopuste, bolezni in vse ostale izostanke. Konec junija je bilo v tovarni zaposlenih skupno 367 delavcev, od tega 194 moških in 173 žensk. Kolektiv tovarne je na svoje nove obrate upravičeno zelo ponosen. Značilna je tale izjava, ki smo jo povzeli iz polletnega poročila tovarne: »Ce v nekaj zadnjih letih in v tem polletju nismo imeli toliko presežnih plač kot v kakem drugem kolektivu, pa imamo novo tovarno in stroje, ki nam bodo ob prizadevanju in dobrem gospodarjenju vse to kmalu nadoknadili, da o bistveno boljših delovnih pogojih, ki jih že imamo, sploh ne govorimo!«

PRVI USPEHI ZAVODA ZA ORGANIZACIJO DELA Kaj mislijo delavci?

Zavod za proučevanje in organizacijo dela, ki je bil nedavno ustanovljen v Kranju po sklepu OLO, je že začel z delom. Izvedli so že prve anonimne ankete v tovarni »Tiskanina« in v tovarni »Planika« v Kranju. Podatki so dali zanimive zaključke o raznih vprašanih organizacijskega dela, o produktivnosti, o odnosih med ljudmi itd. Delavci so o vseh teh problemih povedali svoje mišljenje in dali predloge za izboljšanje.

O nakazanih problemih in željah delavcev bodo sedaj razpravljali samoupravni organi in druge organizacije v teh podjetjih. Kot pravi direktor Zavoda tov. Mitja Kamušič, bo Zavod delal tudi druge analize o ekonomskem poslovanju gospodarskih organizacij in o drugih vprašanih ter tako skušal pomagati podjetjem za boljšo organizacijo dela.

PABERKI PO SVETU

PROSLAVA IN OBJEKTIVNOST

«Neues Deutschland» je obširno objavil vse pozdravne telegrame, ki so jih poslale vzhodne države ob 9-letnici obstoja demokratične republike Nemčije. Vse je obširno citiral, deloma pa povzel. Edina izjema je bila storjena z jugoslovansko pozdravno brzojavko, ki jo je predsednik Tito poslal predsedniku Pfcku. To pozdravno brzojavko je list samo bežno omenil.

TO JE IZJAVA!

»Nikoli, nikoli ne bom sprejel niti začasno kooptacijo dveh Kitajsk v Organizaciji Združenih narodov,« je izjavil dopisniku agencije France Presse, general Cankajsek.

Točno! Dveh Kitajsk sploh ni!

ALTERNATIVA

Julius Mock, predstavnik Francije, je v razpravi o razorožitvi izjavil, da Francija ne bo prenehala z atomskimi poskusi, četudi to storijo Sovjetska zveza, ZDA in Velika Britanija.

V zvezi s tem je »New York Times« napisal naslednje: »Lahko verjamemo g. Mocku, ki pravi, da njegova želja želi postati atomska sila... Lahko pa tudi verjamemo njegovim izjavam, da mir zahteva prenehanje tekmovanja v oboroževanju.«

Lahko verjamemo torej prvi in drugi trditvi. Obema kratki pa težko.

JALOV POSEL

Združeni narodi so pretekli teden znova pozvali Južnoafriško unijo, naj spremeni ostro politiko rasnega razlikovanja. To je že sedmi zaporedni poziv svetovne organizacije. Zato se ti, ki so predložili poziv, ne verjamejo več, da obstoje stvarni pogoji za prekinitev rasnega razlikovanja v Južnoafriški uniji.

Kaže, da južnoafriških politikov res ne bo nihče, razen revolucionarne sile lastnih ljudi, naučil spoštovati človeških pravic!

ODLOŽEN OBISK

Po obisku zapadnonemškega predsednika republike Theodora Heussa v Veliki Britaniji nastaja vprašanje, kdaj bo britanska kraljevska dvojica vrnila obisk. Prevladuje mnenje, da do obiska vsaj dve leti še ne bo prišlo. To pa zato, ker »angleška javnost še ne bi popolnoma odobravalala tega koraka«.

Neke ankete so namreč pokazale, da je samo 36 odstotkov Angležev za združenje Nemčije, prav toliko pa jih je proti, medtem ko jih 28 odstotkov ni povedalo svojega mnenja.

Ljudje pač težko pozabljajo!

NAPAHEN ZAKLJUČEK

Neodvisni angleški konservativni časopis »Daily Express« trdi, da v vsej Evropi pada zaupanje v ZDA. Zato predlaga, naj bi kot prvi korak k izboljšanju situacije ZDA odstranile Cabotta Lodgea s položaja ameriškega delegata pri OZN.

Kakorkoli je prva trditev spričo napak v zunanji politiki ZDA točna, je malo verjetno, da bi se z izmenjavo enega samega človeka položal kaj bistveno popravil

IZDAJA ČP »GORENJSKI TISK« / UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR / DIREKTOR IN GLAVNI UREDNIK SLAVKO BEZNIK / ODGOVORNI UREDNIK MILOŠ MIKELN / TELEFON UREDNIŠTVA ŠT. 397 — UPRAVE ŠT. 475 — TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 607-70-1-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA NAROČNINA 50 DINARJEV

Ponovna močna ohladitev in sneg do nižin.

LJUDJE IN DOGODKI

V Alžiriji - dosti novega!

Ponudba francoskega ministrskega predsednika de Gaullea vodjem alžirskega osvobodilnega gibanja, da bi prišli v Pariz na razgovore o ustavitvi ognja, je prišla skoraj nepričakovano, čeprav so nekatere generalove priprave onstran morja že dale slutiti, da pripravljajo nekaj posebnega. General je sicer takoj, kakor je prišel na oblast, obljuboval, da bo poskrbel za rešitev alžirskega vprašanja, toda od tedaj je minilo že toliko časa, da nismo pričakovali naglih in važnih ukrepov, ki bi zasakali veter v pravo smer. A zdaj se je to zgodilo. Vprašanje je, kakšni vzroki so pripeljali k temu preobratu in kaj lahko pričakujemo po njem.

Ni dvoma, da je izhodiščna točka za preobrat razglasitev začasne alžirske vlade pod vodstvom predsednika Ferhata Abasa. Tako so povsem odpadli izgovori na francoski strani, češ, da se nimajo s kom pogajati, da ne vedo dobro, kdo so vodje alžirskega osvobodilnega gibanja itd. Aktivnost začasne alžirske vlade pa je nato vzporedno z de Gaulleovimi ukrepi pripomogla k položaju, da sta obe strani pripravljena na pogajanja — sicer za zdaj šele o prek-

nitvi ognja, a ni izključeno, da bi začetni sporazumi rodili tudi nadaljnje korake, ki bi polagoma privedli k pametni rešitvi tega perečega vprašanja.

Odločilni ukrep francoskega ministrskega predsednika je bil ukaz vsem oficirjem, naj izstopijo iz političnih organizacij, vstevši takojimenovane komiteje javne rešitve, ki jih je rodil padalski puč v Alžiriji. Kajpak je ta ukrep med skrajnimi desničarji predvsem v Alžiriji sprožil dolžen odpor, tako, da so pozvali na generalni štrajk in na demonstracije. Toda odločno de Gaulleovo stališče je spravilo vsaj del teh krogov v dvome in pozivi na odpor proti de Gaulleu niso dosegli svojega namena, nasprotno, med skrajneže v Alžiriji so zanesli razcep, zmedo in nasprotja. Generalova poteza je torej uspela in pripravila pogoje za nadaljevanje akcije, predvsem za sedanjo ponudbo za pogajanja.

Z druge strani pa je tudi začasna alžirska vlada izrazila pripravljenost za taka pogajanja. Zadeva je zamotana le v tem, da tako de Gaulle kakor Alžirci vztrajajo vsak pri svojih političnih pogledih. De Gaulle vidi rešitev al-

žirskega vprašanja v najtesnejši zvezi z Francijo in se pri tem naslanja na izid referendumu, medtem pa predsednik začasne alžirske vlade ponovno izjavlja, da je vsak razvoj alžirskega vprašanja možno gledati le skozi prizmo dejstva, »da Alžirija ni Francija niti ne del Francije, marveč popolnoma točno določena ozemeljska in ljudska enota.«

Kam bodo privedla ta nasprotna stališča, je zdaj nejasno. Vsekakor iskrena pripravljenost na obeh straneh, da naposled zaključita štiriletno vojno, ne izključuje kompromisov — s popuščanji in z drugimi sredstvi. A pri tem je treba upoštevati, da alžirsko vprašanje ni le preprosta zadeva dogovorov dveh vlad, marveč tako za Francijo kakor za ves arabski svet del mnogo obširnejše problematike in razvojne poti. Alžirija je neposredno povezana z razvojem arabskega sveta in z odnosi v njem.

Vprašanje Magreba, to je prihodnje severnoafriške arabske federacije — Tunisa, Maroka in Alžirije — je danes že aktualno in bi bilo neposredno pred uresničenjem, če bi bila Alžirija v takim položaju, kakor ga imata obe sosedni, namreč neodvisna in samostojna.

v nedeljo smo zabeležili

MAKSIM GASPARI RAZSTAVLJA V KRANJU

Kranj, 26. oktobra.

Sinoči je zabeležila kranjska kulturna kronika pomemben dogodek. V razstavnih prostorih Mestnega muzeja je bila otvoritev razstave akademskega slikarja Maksima Gasparija. — Značilnost razstavljenih slikarstvenih del je razmišljanje o življenju našega ljudstva od zibelke do groba. Je domačnostni slikar izrednega narodopisnega pomena, ki zna tenkočutno prisluslniti predvsem našemu kmečkemu človeku, njegovim občujem in navadam in njegovim pravilicam ter pripovedkam. Razstava bo odprta do 15. novembra. S.

Posvetovanje mladinskih odsekov PD Gorenjske

BREZ SODELOVANJA NE GRE Danes, v nedeljo 26. oktobra, so se na Smarjtni gori pri Kranju zbrali voditelji mladinskih odsekov pri planinskih društvih na Gorenjskem. Navzoč je bil tudi predstavnik mladinske sekcije pri Planinski zvezi Slovenije, pogrešal pa so predstavnika Okrajnega komiteja mladine.

Predstavnik mladinskih sekcij planinskih društev z Bleda, Kranja, Jezerskega, Bohinja, Kranjske gore, Javnornika in Radovljice so na posvetovanju govorili o tem, kako bi prilagodili dejavnost teh sekcij željam mladine in jo tako

zvabili v prirodo v čim večjem številu, jo seznanjali s kulturnimi in zgodovinskimi lepotami iz NOB in tako dalje. Vseh 20 planinskih društev na Gorenjskem ima v svojih vrstah okoli 3000 mladincev. — Nekatero društva, kot na primer Kranj, kjer so pripravili več množičnih mladinskih izletov, so pokazala dokaj iniciativne, vendar primanjkuje sodelovanja med društvi. Zato so danes izvolili poseben koordinacijski odbor za Gorenjsko. Ta bo imel sedež v Kranju. Njegova naloga bo, da zbira izkušnje in predloge vseh mladinskih sekcij, jim skuša pomagati in tudi organizirati skupno, širšo dejavnost. Tako je med drugim predvideno, da pripravijo skupni pohod v Dražgoše ob januarski obletnici zgodovinske borbe, skupen izlet v bolnišnico Franjo itd. K. M.

PREDAVANJE O VZGOJI OTROK

V četrtek 23. t. m. je bilo v Radovljici v okviru šole za starše predavanje »Kako se pripravim na vzgojo otroka«. Predavala je tov. Bartenjev Milica iz Ljubljane. Med starši je za taka predavanja veliko zanimanje.

OKRAJNE TEKME PARTIZANA V STRELJANJU

Franč Fajan dosegel 183 krogov Nako, 26. oktobra. Okrajna zveza Partizana je danes dopoldan že drugič organizirala v Naklem okrajne tekme dru-

štev Partizan z Gorenjske v streljanju zračno puško. Udeležba kot tudi rezultati so bili nepričakovano zelo dobri, čeprav je bilo tekmovanje na prostem. Tekmovali so ekipno in posamezno v stoječem položaju. Pravcato presenečenje letošnjega tekmovanja je bil 16-letni Franc Fajan iz Nackle, ki je dosegel kar 183 krogov (od 200 možnih). Tudi člani Partizana iz Javnornika so se odlično izkazali, saj so tako ekipno kot posamezno, osvogli največ prvih mest. Vrstni red tekmovanja pa je bil naslednji: Ekipno — člani: 1. Javnornik 457, 2. Naklo 456, 3. Zirovnica 425 krogov; mladinci: 1. Javnornik 491, 2. Naklo 479, 3. Zirovnica 434 krogov; mladinke: 1. Javnornik 392, 2. Zirovnica 202 kroga (od 600 možnih).

Posamezniki — člani: 1. Bojan Svetlin (Javnornik) 170, 2. Janez Dovžan (Zirovnica) 166, 3. Božo Kožuh (Naklo) 160 krogov; mladinci: Franc Fajan (Naklo) 183, 2. Janez Otrin 171, 3. Matjaž Kalan (oba Javnornik) 160 krogov; mladinke: 1. Vera Otrin 160, 2. Jožica Zajc 132, 3. Sonja Pivk (vse Javnornik) 100 krogov.

KEGLJACI TRIGLAVA — GORENJSKI PRVAKI

Kranj, 26. oktobra. Na kegljišču Triglava je bilo danes prvenstvo Okrajne kegljaške zveze Kranj v borbenih partijah. V vsaki ekipi je nastopilo po 10 tekmovalcev, ki so odigrali 4 igre po 6 setov. Nastopilo je 8 ekip. Zmagal je Triglav z dobrim rezultatom 1750 podrtih kegljev, pa tudi v eni igri so dosegli Kranjčani najboljši rezultat 457 kegljev. Prve tri ekipe so se uvrstile na republiško prvenstvo, ki bo čez 14 dni v Ljubljani.

Rezultati: Triglav 1750, Kranjska gora 1615, Jesenice 1565, Gradiš 1467, Ljubelj 1436, Bled 1432, Sava 1425, Prešeren 1326. L. S.

Zadnji športni rezultati

- I. zvezna nogometna liga:
Dinamo : Vardar 2:0
Radnički : Železničar 1:0
Vojvodina : Hajduk 4:1
Partizan : Crvena zvezda 0:2
Reka : Velež 2:1
Sarajevo : Budućnost 1:1
- II. nogometna liga — zah. skupina:
Sibenik : Sloboda 1:1
Borovo : Odred 2:0
Lokomotiva : Zagreb 5:1
Split : Proleter 3:1
Borac : Trešnjevka 3:1
- Slovenska conka nogometna liga:
Branik : Sobota 11:6
Ljubljana : Slovan 5:2
Izola : Grafičar 1:1
Rudar : Ključevci 1:0
- Gorenjska nogometna podzveza:
Jesenice : Planika 2:4 — mladinci
Jesenice B : Planika B 3:0 w. o.
Tržič : Bratstvo, Šk. Loka 2:2 (0:0)
Tržič A : Naklo 3:0 — pionirji
Tržič B : Triglav B 0:1 — pionirji
TRŽIČ : NAKLO 1:1 — pionirji
TRIGLAV B : NAKLO B 1:0 pionirji

PRED VOLITVAMI V ZADRUŽNE SVETE: TEHNIČNE PRIPRAVE V REDU, POLITIČNE PA NE

Pred dnevi se je sestel politični štab kranjske občine za volitve v zadržne svete. Zaradi premajhnega zanimanja kmetov za nove perspektive kmetijstva na Gorenjskem in zaradi slabih političnih priprav množičnih organizacij na terenu so člani štaba izrazili bojazn, da volitve ne bodo tako, kot bi bilo pričakovati. Občni zbori kmetijskih združenj so navadno slabo pripravljani, ne obravnavajo izpolnjevanja gospodarskih načrtov, kmetje ne razumejo bistva združnih svetov, upravni odbori združenj pa so naredili premalo, da bi združni svet pripravili, da po starem ne gre več, da bodo samo z novimi oblikami gospodarjenja lahko dvignili naše kmetijstvo na tako raven, ki jo zahteva današnji razvoj industrializacije. Kmetje jemljejo občne zbornice sila neresno. — V Senčurju pravijo n. pr.: »Vsako leto smo na občnem zboru dobili pol klobase in dva deci vina, zakaj pa letos ne?« Predsednik KZ Voklo pa je predstavniku OZZ Kranj rekel tole: »Ja, ljudje bodo na občni zbor že prišli, če mi dovolite, da lahko dam vsakemu pol kilograma sladkorja!« V Zirovnici pa so se kmetje odločno uprli priti na občni zbor združne, če bi tu obravnavali odcepitev trgovine. — Po drugi strani pa moramo poudariti, da so kmetje nova združna pravila na vseh občnih zborih soglasno sprejeli. Tudi tehnične priprave za volitve v redu potekajo. 3-

IZPOLNITEV PLANA PRORAZNINSKIH DOHODKOV SPREJETA

V petek zvečer je bila seja občinskega ljudskega odbora Tržič. Na skupni seji so odborniki razpravljali o poročilu o izpolnitvi plana dohodkov po stanju 30. septembra. Po krajši razpravi so odborniki poročilo potrdili. Dosežena izpolnitev plana dohodkov namreč kaže, da bo plan ob koncu leta realiziran.

Na ločenih sejah so razpravljali in sklepali o garancijskih izjavah gospodarskim organizacijam, o prodaji osnovnih sredstev gospodarskim organizacijam ter o dodelitvi zemljišč. FaBo

PRED OBČNIM ZBOROM SINDIKALNE PODRUŽNICE

V četrtek, 23. oktobra, je bila v Kemični tovarni v Podnartu seja izvršnega odbora sindikalne podružnice. Razen drugega so govorili tudi o storilnosti dela in ugotovili, da zaradi večjega števila novozaposlenih storilnost na nekaterih delovnih mestih, v primerjavi z lanskim letom, nekoliko upada. O tem bodo razpravljali na obratnem sestanku. Glede nesreč nimajo posebnih problemov; v prvem polletju so zabeležili le dve manjši. V podjetju so ustanovili tudi posebno komisijo, ki bo pomagala razporejati sredstva za družbeni standard — predvsem za gradnjo stanovanj. R.

REZERVNI OFICIRJI SO ZBOROVALI

V dvorani delavskega doma na Jesenicah je bil v četrtek zvečer občni zbor Združenja rezervnih oficirjev jeseniške občine. V razpravi so se pomenili o delu v prihodnjem letu. Predvsem so se odločili za pomožitev članstva. Organizirali bodo več strokovnih predavanj in navezali tesne stike z oficirji garnizona JLA v Bohinjski Beli ter s predstavniki JLA v Zirovnici.

KONFERENCA MLADIH GRAFIČARJEV

V soboto popoldne so mladinci in mladinke podjetja »Gorenjski tisk« na redni letni konferenci kritično pregledali svoje delo v preteklem letu in si začrtali smernice za delo v prihodnosti. Konferenca so se člani mladinske organizacije polnoštevilno udeležili. Govorili so o težavah, ki jih imajo zlasti s prevozi in z nadurnim delom, pa tudi s prostorom za sestanke, predavanj, zabave in športna tekmovanja niso najbolj preskrbljeni.

Konferenca se je udeležil tudi član mladinskega komiteja na I. kranjski gimnaziji, s katerim so se domeni za sodelovanje, ki bi koristilo prvim kot drugim. Po konferenci so priredili še zabavo s plesom.

naš razgovor

»VRUČI MARONI... VRUČI!«

Ce pravimo, da so lastovske znanilke pomladi, tedaj imajo kostanjariji, ki jih v tem času srečujemo na naših ulicah, svo pravico, da jih imenujemo znanilce jeseni.

Kupimo merico kostanja in poklepetajmo s kranjskimi kostanjariji! Ondam sem jih naštel kar šest, to pot sem našel le dva.

Sabir Lezomi, slaščičar iz Makedonije, ki je »pognal korenine« ob Parku Svobode, se z zaslužkom ni posebno pohvalil.

»Veš — pridejo dnevi, ki se mi komajda izplača peči kostanj,« me je tikal, kot starega znanca. »Kadar je mráz, je boljše. Ljudje se radi pogrejejo.«

Premešal je kostanj v pečici in ponaobil mimoidoče: »Vruči maroni... vruči!«

Z njegovim zvonečo reklamo se nisem docela strinjal. Kostanj, ki ga je vračal nad žerjavico, ni imel dosti skupnega z maronijem. Drobna je bil, kar predoban.

»Saj to ni maroni,« sem zajezil njegovo trgovsko vnemo.

Skomignil je z rameni, češ, kaj ti veš o sortah kostanja...

Videti je bilo, kot bi ga moje razmišljanje o kostanju, ki ga je prodajal, podkurilo. S posebno močnim glasom je ponudil svoje blago: »Maroni... maroni!«

Potem sem obiskal 19-letnega Hamlijo Bajramovića iz Tetova, ki se je »ustoličil« pri Sauskem mostu.

»Slaščičar sem,« mi je povedal, ko sem ga pobaral, kaj počne v mesecih, ko ni kostanja. Nekaj časa sem delal pri nekem privatniku v Celju. Izkoričal me je. Za skromno plačo sem moral delati domala od jutra do večera. Tudi plačo mi je znižal. Nisem zdržal. Odsel sem. Pred poldrugim mesecem sem prišel v Kranj. Dal bom slovo slaščičarskemu poklicu. Za vsako ceno pa se bočem odkrižati dela pri privatnikih. Rad bi se zaposlil v kakšni tekstilni tovarni. To delo me veseli.«

»Čemu si odsel iz Tetova?«

»Kaj sem hotel! Brez zaposlitve nisem mogel živeti. Moral sem s trebuhom za kruhom,« je z naveličanostjo v glas pripovedoval mladi Hamlija.

»Je ta baraka tvoja?«

»Ne — pečem za drugega, za šefa.«

»Prodaš mnogo kostanja?«

»Ne posebno mnogo. Na slabem prostoru sem.«

Hamlija je stregel kupcem, vmes pa pripovedoval o svojem življenju. Prav zares nima zavidanja vredne mladosti. Upanje, da bo dobil zaposlitev v tekstilni industriji, mu lajša dneve ob pečici s kostanjem. S.

Posvetovanja v Trzicju

Skoraj vsa Gorenjska okuzena s kaparjem

Tezave zaradi 4-urnega delavnika PA ZAŠČITNI UKREPI?

4-urnega delavnika

V vseh podjetjih so omejili sprejemanje novih delavcev. To se že ugodno občuti med kolektivi. Zmanjšalo se je število samovoljnih odpovedi. V nekaterih podjetjih, kot na primer v tovarni Peko, nadaljujejo z analitičnimi ocenami delovnih mest. Kot sodijo, bo tam z boljšo organizacijo moč premestiti nekaj delavcev na nova delovna mesta. To pomeni, da delavcev ni premalo, marveč za sedanjo proizvodno zmogljivost morda celo preveč. Če bodo končne analize to potrdile in če bo praktično to izvedljivo, bodo z istimi delavci lahko še razširili proizvodnjo.

V Bombažni predilnici in tkalnici se ukvarjajo s težavo, ki je nastala po prepovedi nočnega dela za žene. Događa se, da ponoči ni nikogar ob stroju in da sta v dopoldanski smeni po dve delavki na enem delovnem mestu. Poleg tega še 4-urni delavnik povzroča težave v organizaciji dela. O tem so govorili tovariši iz Peko in BPT. Predelavec ne bi smel postaviti na neko delovno mesto nekoga zgolj zato, ker tako predvideva Zakon o delovnih razmerjih in

drugi predpisi, marveč zato, ker bi ta delavec oziroma delavka v teh 4 urah dela ljudi dosegla ustrežajoči delovni učinek. To pa je v podjetju težko vskladiti. Zato so se odločili, da ne morejo v takem primeru prepustiti izbire zgolj delavcem, dopoldanski ali popoldanski izmeni, marveč morajo to določiti tako, kot narekuje potrebe proizvodnje. Čeprav upoštevajo želje posameznikov, jih vendar skušajo vsklajevati z ekonomsko računico kolektiva. K. M.

Ob letošnji izredni sadni letini ne bi bilo napak, če razmislimo tudi o kakovosti našega sadja. Znano je, da naši kmetje sadno drevje vse preveč prepuščajo samo sebi, ne skrbijo za obnovo starih sadovnjakov, za pomladitev drevces, zato v dobrih letinah ne morejo spraviti vsega pridelka na trg ali pa ga prodajo po zelo nizkih cenah. Kot sleherna panoga kmetijstva, zahteva tudi sadjarstvo danes od kmeta precej znanja in truda in potem uspeh ne bo izostal.

Ameriški kapar je eden najhujših sovražnikov naših sadjarjev. Ne bo odveč, če ob tej priliki še enkrat opozorimo na akcijo za posek vsega starega drevja, ki jo letos izvajajo v Škofji Loki. Preveč bi bilo sicer trditi, da bo s tem vprašanje sadjarstva v škofjeloški občini rešeno. Še zdaleka ne! To je začetni korak, ki je za marsikaterega kmeta sicer grenak zalogaj, ki pa bo po nekaj letih temeljitega dela nedvomno rodil lepe uspehe.

Ameriški kapar se na Gorenjskem iz leta v leto bolj širi. Prve okužbe so se pojavile v okolici Škofje Loke, v zadnjih letih pa se je razširil skoraj po vsem kranjskem okraju. Izjeme so le Bled, Zgornjesavska dolina in Poljanska ter Selška dolina. Navadno je jabolko na prvi pogled sicer zdravo, če pa natančneje pogledamo,

ugotovimo poleg kaparja še mnogo drugih bolezní.

Da okuženo sadje ne pride v poštev za izvoz, o tem menda ni treba izgubljati besed. V okviru Jugoslavije same pa je trgovanje dovoljeno med posameznimi okuženimi področji, medtem ko z okuženega na neokuženo področje ne. Vsa Vojvodina, okolica Beograda, precejšen del Srbije in nekaj ostalih pokrajin kaparja že dobro poznajo. Edino v Dalmaciji, Črni gori in Makedoniji ga še ni. Za plasiranje naših pridelkov torej trenutno še ni težko. Jasno pa je tole: če naše sadje ne bi bilo okuženo in če bi bilo poleg tega še kakovostno boljše, bi lahko dobili zanj precej več, kot dobimo danos. Sadje se sicer v Pragerskem lahko razkuži, vendar ga to podraži za 2 din pri kilogramu. Čemu ti stroški, če bi lahko opravili brez njih? Z rednim in temeljitim škropljenjem se da namreč kaparja popolnoma uničiti. Ne zadostuje pa samo zimsko, ampak je potrebno tudi večkratno poletno škropljenje. Dejstvo, da je na Gorenjskem poškrabljenih samo približno 60 % vseh sadovnjakov v

zimskem času in da se letno škropljenje skoraj ne izvaja, nam jasno kaže, kako malo je še med našimi sadjarji takih ljudi, ki bi se tega zavedali. V Italiji in na Tirolskem so jim vsekakor izplača. Če imamo danes na Gorenjskem 20 % prvorazrednega sadja, bi s temeljitim škropljenjem lahko prišli na 80 %. Tu so skrite rezerve, ki jih bo treba čimprej poiskati! 3-

Enkratno zimsko škropljenje ne zadostuje

PODRUŽNICA RADOVLJICA
LINHARTOV TRG ŠT. 1
Telefon št. 326 • Poštni predal št. 26
Radovljica 21.-okt. 1958.

Vaš znak:	
Vaša št.:	

PREDMET: Šk. III-75086/N
Tavčar Janez

DRŽAVNI ZAVAROVALNI ZAVOD

P. a.

časopisno podjetje
"Glas Gorenjske"
v Kranju

Sporočamo vam, da smo naročniku vašega šopisa tov. T a v č a r Janezu, Sopotnica 13, Škofja Loka, ki se je nezgodno poškodoval dne 21. julija 1957. priznali iz naslova nezgodnega zavarovanja časopišnih naročnikov vašega podjetja, odškodnino za zdravniško ugotovljeno 100% trajno invalidnost v znesku **din 40.000.-**

Gornji znesek smo po NB nakazali na zavarovančev naslov. Toliko v vrednost in vas tovariško pozdravljamo!

Državni zavarovalni zavod
podružnica Radovljica

Sajavc / / Brovarin Ivan /

Letos tri vagone jagod

Strokovnjaki menijo, da imajo nekatera področja na Gorenjskem izredno dobre pogoje za nasade jagodičevja. Posebno črni ribez naj bi postal za Gorenjsko to, kar je hmelj za Savinjsko dolino. Kmetje sicer zdaj še s precejšnjim nezaupanjem gledajo na nove kulture, vendar je led že prebit. Na Gorenjskem imamo na površini 32 hektarov nasade črnega ribeza in na 10 hektarih jagode. Glavni ribezovi nasadi so v Cerkljah, Podbrezjah, Križah na Bledu in v Poljanski dolini, jagod pa pridelujejo največ v Naklem in v Cerkljah. Poleg tega gojijo, predvsem v Poljanski dolini, tudi maline na površini 12 hektarov. Po izjavah kmetijskih strokovnjakov se bo Gorenjska omejila predvsem na pridelovanje črnega ribeza, in sicer za izvoz, pa tudi za domačo porabo. Izmed jagodičevja ima namreč ribez največje količine vitaminov in je na notranjem in zunanem trgu po njem največje povpraševanje. Vendar to rastlino napada ribezova rja, ki ji je vmesni gostitelj zeleni (vajmutov) bor (pravijo mu tudi gosposki borovec). Izvršni svet LRS v Ljubljani je v ta namen že predlagal, naj se preko te zime izda odločba, po kateri bi se moral zeleni bor v tistih področjih, ki so določena za črni ribez odstraniti, pa tudi vsako nadaljnje nasajanje bi bilo prepovedano. Ribezova rja se je letos pri nas že pojavila Listi so zelo zgodaj odpadli in zdaj preti nasadom nevarnost, da bodo preko zime pozebli.

Jagode so letos na Gorenjskem zelo dobro obrodile. Pridelali smo jih okoli 3 vagone, od tega jih je šlo 2 vagona za izvoz. Na domačem tržišču je bilo po njih veliko povpraševanje. Težave pa so zdaj s sadikami, za katere ni mogoče najti trga. Kmetje so lani dobili sadike zastoj in bi jih morali letos vrniti, vendar tudi teh ne morejo oddati. Pojavljajo se govornice, da bodo nasade podorali. Brez dvoma to ne bi bilo koristno niti za družbo kot celoto niti za kmeta samega, ki bi bil s tem sicer bolj moralno kot materialno prizadet. Zgubil bi še tisto malo zaupanja, ki ga ima zdaj do novih kultur.

\$\$\$ S SODIŠČA

KRADEL JE ŽE DVE LETI PO ŽELEZNIŠKIH VAGONIH IN V SKLADIŠČU NA JESENICAH KAZEN I LETO IN 2 MESECA ZAPORA

Med naše železniške uslužbence se zlasti na večjih postajah, kjer je za to boljša »konjunktura«, znaajo še vedno vtihotapati ljudje slabših moralnih kvalitiet, ki imajo posebno v železniških skladiščih priliko poseči po tujih premičnih in si jih prilaščati. Taki elementi so naši družbi pač resno nevarni in razen tega še kvarijo ugled železnic ter zmanjšujejo njihovo solidnost in zanesljivost. Zato je več kot prav in potrebno, da se dolgoprstneže te vrste strogo kaznuje.

Na železniški postaji Jesenice so že od leta 1956 dalje neprestano ugotavljali »delovanje« takih vtihotapencev, pa jim nikakor niso mogli priti do živega. Letos poleg tega so varnostni organi vendarle razkrinkali Janeza Vidoviča iz Podlehnik pri Ptaju, ki je bil v zadnjih letih zaposlen v železniškem skladišču na Jesenicah kot skladiščni delavec. Kakor je sedaj ugotovila glavna obravnava pri okrožnem sodišču v Ljubljani, je Vidovič že od leta 1956 pa vse do 17. julija tega leta vlamijal v kovčke in zaboje v železniških vozovih, deloma pa tudi v skladišču samem ob razkladanju oziroma prekladanju raznih železniških pošilk in pobiral iz njih posamezne vrednejše predmete. Nabiral jih je na ta način in deloma že razpe-

čal, deloma pa skrli doma v skupni vrednosti okoli 200.000 din. Privsojil si je razne dele šivalnih strojev, matičnih ključev, klešč, žičnikov, ključavnic, dele dvokoles in »Mopedov«, električnega kabla, žarnic, varovalk, posegel je pa tudi po oblekah, perilu, po kavi, cigaretah, skratka po vseh mogočih stvareh, ki bi mu lahko prišle prav.

Obdolženec je povedal na obravnavi, da je opravljal te nečedne posle največ ob popoldnevih ali nedeljah, ko je bil najmanj kontroliran. Zaboje in kovčke, v katere je vlamijal, je večkrat potem na zunaj spravil spet v prejšnje stanje. Svoje početje je utemeljeval z izgovorom, da je premalo zaslužil, da pa si je hotel popraviti doma hišo, za katero bi uporabil naštetí material, oziroma bi v ta namen uporabil denar, pridobljen z razpečevanjem ukradenih predmetov.

Sodišče takega zagovora seveda ni moglo sprejeti ter je obsodilo Vidoviča ob upoštevanju, da doslej še ni bil kaznovan in da ima skladiščni delavec. Kakor je sedaj ugotovila glavna obravnava pri okrožnem sodišču v Ljubljani, je Vidovič že od leta 1956 pa vse do 17. julija tega leta vlamijal v kovčke in zaboje v železniških vozovih, deloma pa tudi v skladišču samem ob razkladanju oziroma prekladanju raznih železniških pošilk in pobiral iz njih posamezne vrednejše predmete. Nabiral jih je na ta način in deloma že razpe-

produktivnost

STE ZADOVOLJNI S SVOJIM DELOM?

resiranega delavca. To zadnje: mišljenje samega delavca skušajo čimbolj upoštevati, kar je bistveno za zadovoljstvo na delu.

Doslej so pregledali oziroma testirali že 300 delavcev. Premestitve iz neustreznih delovnih mest se še niso lotili, razen nekaj primerov v upravi. V bodoče bodo pristopili k posameznim premestitvam tudi v proizvodnji. Seveda sporazumno s samimi delavci, ob njihovi prošnji, želji ali vsaj z njihovo privolitvijo. Včasih je tu vprašanje praktične izvežbanosti, strokovne sposobnosti, fizične oziroma zdravstvene odpornosti itd. Če bodo uspeli najti ustrežajoče delovno mesto vsaj tistim, ki so v anketi to začeli, bodo gotovo prispevali k večji produktivnosti dela. A takih primerov je v vseh podjetjih polno. K. M.

V posebni anketi, ki je bila pred kratkim v tovarni »Planika« in »Tiskarstva« v Kranju, so delavci odgovarjali na več vprašanj, ki so imela namen spoznati, kako so delavci zadovoljni na svojih delovnih mestih. Veliko delavcev se je izjavilo, da niso zadovoljni. Celotno na vprašanje, če mislijo, da jih to nezadovoljstvo na neustreznem delovnem mestu ovira za boljše uspehe, se je v »Tiskarstvu« z odločnim »da« izjavilo kar 20 % vprašanih. V kolektivu »Planika« je 18 % anketiranih prav tako odgovorilo, da jih nezadovoljstvo delovnega mesta ovira pri večjem delovnem učinku, medtem ko so drugi izjavili le dvom o tem oziroma niso na to vprašanje odgovorili.

To vprašanje je vsekakor važno in prav gotovo se bodo z njim spoprijeli samoupravni organi, sindikalne organizacije in drugi. V »Planiki« so sicer že pristopili k temu problemu. S testiranjem, oziroma s podrobним pregledom delavcev — ljudi z vsemi njihovimi fizičnimi in duševnimi sposobnostmi, z razpoloženjem itd. skušajo ugotavljati tudi to, če je vsak na ustrežajočem delovnem mestu. Novih delavcev pa sploh ne sprejmejo brez take analize in ocene strokovnega osebjá, zdravnika, psihologa in seveda tudi želje in predloga zainte-

Naša anketa:

KAM V PROSTEM ČASU?

DOLGOČASJE, KI UBIJA...

Prvi napad z vprašanjem »Kam v prostem času«, je veljal Kranju. Kapituliral je pod ugotovitvami naše reportaže »Para da dolgočasja«. Sledile so Jesenice, ki smo jih ovekovečili z reportažo »Jesenice v soboto zvečer«. Tej drugi zmagi smo dodali še tretjo — nad Tržičem, ki je pri stikanju za razvedrilom naposled pokleknil pred Kurentom. To namreč ugotavlja naslov naše tretje reportaže: »Tržičani v gostilno«.

Kaj res ni pod gorenjskim nebom kraja, čigar prebivalci ne bi bili v stiski za kulturno razvedrilo? Kaj, ko bi pogledali v Skofjo Loko? Sobota je.

»NIKAR V ŠKOFJO LOKO!«

Tako mi je svetoval znanec, ko sem mu razkril svojo nameru. »Če pa hočeš napraviti samomor, ti ne branim. Od samega dolgočasja bo po tebi. Lepa smrt. Zaspal boš in...«

Dva dni in tretjega pol sem p...mišljal o tem svarilu, nato sem sanjal o Skofji Loki.

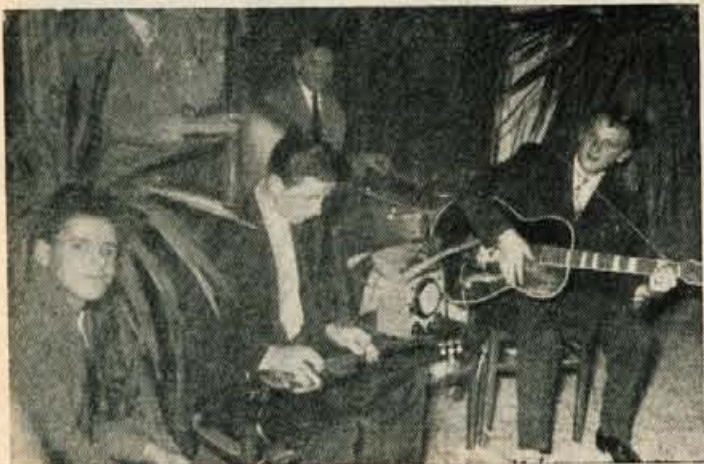
Ustavil sem se sredi Mestnega trga. Pogled mi je obtičal na

kosu papirja, ki ga je mrzel veter vrtil po cestni.

Podoba je, kot bi se mesteca lotila kuga...

KAJ MENI O DRUŽABNEM ŽIVLJENJU MLADINA?

Popoldne sem pohajkoval po mestu. Ulice so oživele. Opažoval sem ljudi. Nekaj dolgočasnega je bilo v njihovem vedenju in govoru.

»Nič ne dé, če uidejo včasih iz »vize«

nekakšnem sporedu prireditev, ki so se imele izvršiti v tistem tednu. Bral sem... bral in veslal s pogledi po razkošju prireditev na plakatu in se radostil. Kako ne — v enem tednu pet kvalitetnih filmov, premiera loških gledališnikov s štirimi ponovitvami, vsak dan vsaj eno zanimivo predavanje, plesi, televizija, koncert opernih arij, lutkovno gledališče, športna tekmovalna, Transturistov izlet v Ljubljano z obiskom opere. Saj to je več kot razkošje, ki bi zadovoljilo še tako zahtevnega kulturnega sladokusca. — Sanjski privid me je vrgel iz spanja.

Poslej nisem imel murnega trenotka. Sanje so me do kraja vzmirile. Počesal sem se in jo ubral v Loko.

Sobota, 18. oktobra smo pisali, ko sem se ustavljal sredi Mestnega trga.

»Če sanje kaj pomenijo,« sem se bodril, »mora biti nekje v bližini plakat s sporedom prireditev.«

Tudi taka zabava utegne prignati dolgočasje sobotnega večera

Preiskal sem mesto, prečesal Krancl in še polovico Puštala povrh o sporedu prireditev, ki sem ga videl v snu, ne duha na sluha. Še tisti stari plakati, ki so njega dni kvarili loško podobo, so izginiti.

Pol dveh je odbilo, ko sem se ustavljal natanko sredi mesta. Ves Mestni trg ni v tistem trenutku premozel več kot pet živih bitij: neko žensko, tri otroke in dolgočasnega psa, ki je stal kot kip nepremično sredi ulice. Naposled se je lenobno umaknil

si naša mladina privoščiti tudi zabave, od katerih nima posebnih koristi. Pri vsem tem pa ne smemo prezreti specifičnosti, ki razmejujejo potrebe, želje, okuse in nagnjenja delavske, kmečke in meščanske mladine. Če se lotim še sebe, ali v širšem smislu študentske »kaste«, tedaj moram priznati, da za študente, ki domala vsak dan obiskujemo predavanja na ljubljanskih fakultetah, vrzel v družabnem življenju domačega okoliša niso preveč boleče. Ljubljana lahko pač zadovolji vse naše potrebe po razvedrilu.

Zvečer sem kramljal še z neko študentko ekonomije. Odgovori na mojo radovednost so bili hudo podobni trditvam študenta in prejšnjega odstavka.

In kaj meni o družabnem življenju v Loki predvsem delavska mladina? Kljub temu, da so ti mladi ljudje pri iskanju zaostave in razvedrila presenetljivo prožni, sem iz njihovega pogovora izvil tale zgovoren stavek: »Dolgočasje nas včasih dobesedno ubija.«

... IN STAREJŠI MEŠČANI?

Ne bi ponavljal vseh misli, ki so se porajale v razgovorih s starejšimi meščani; posredoval bom le nekatere, ki utegnejo dati temu pisanju kar največ zgovornosti.

»Pa ne, da bi spet vohljali krog loških voglov?« me je precej gromko pozdravil stari znanec.

Vneti plesalci na Trati skušajo ujeti ritem oguljene popevke

»Kaj pa drugega,« sem odzdravil. »Veš, o družabnem življenju in prireditvah v Loki bom pisal.«

Hrupni Ločan je bušil v smeh. »Matiček, ta je pa dobra! O zabavnem življenju praviš, da boš pisal. Daj patentirati to izvirno idejo, da ti je kdo ne ukrade! Mar ne veš, kaj imamo? Dobrega vojaka Švejka, potlej smo pa vija-vaja-ven.«

Brž sem zajel zgovorneža: »Kaj vendar počno ljudje, zlasti ob sobotah zvečer? Človek bi znal od dolgočasja.«

»Vidiš, če bi bilo po tvoje, tedaj bi bila Loka velika norišnica. Pa smo se počasi privadili temu životarjenju in danes smo, kot vidiš, čisto spodobni, predvsem pa normalni meščani. Ze res, njega dni, morda pred štirimi ali petimi leti, je bilo v Loki bolj veselo. Takrat smo imeli šest in več gledaliških premier na leto, pa celo vrsto koncertov in pred dobrim letom še gostovanja kranjskih gledališnikov. Zdaj so se ta kulturna razvedrila hudo skrčila. Od časa do časa se sicer rodi osamljena pobuda, ki obeta zdrāmiti družabno življenje, vendar je podočba, kot bi jo zdočaseni Ločani sami že v kati zatrli. Sicer smo pa postali imuni zoper dolgočasje.«

Poslovil sem se. Kazalca na uri sta se lenobno premikala proti šesti. Mestni trg, ki je dobil v popoldanskih urah mikavnejšo podobo, se je spet pogrezal v morečo puščobnost.

Pred restavracijo »Krona« se

Družabnost - pojem, ki so ga Ločani črtali iz slovarja - Razen gostinskih obratov je film domala edino razvedrilo - Muzikanti beže v druge kraje - Hudomušna izjava za tisk - „Naši predniki so vsaj ‚coprnice‘ preganjali, zdaj še teh ni več“

tih pomenkujejo ljudje. Odmev korakov redkih vaščanov trudno zamira med hišami. Mrzel veter razposajeno brije krog voglov.

Reklamna ura urarja Plantarika kaže tričetrt na tri. Kazalca se več ne premikata. Bogve, kdaj je kolesje odreklo pokorščino? Morda se je ustavilo od samega dolgočasja? Kdo ve?

Zagotovo pa vem, da se je tablica hišne številke 5 na Mestnem trgu postavila na glavo zaradi dolgega časa. Meni je na primer mama, kadarkoli sem ji potarnal, da mi je dolgčas, vselej svetovala: »Kar na glavo se postavlja, pa te bo minilo!«

In kdo ve, če ni tudi napis loškega kinematografa zgrmel na cesto od samega dolgega časa. Napisa namreč nisem zasledil, pa čeprav sem pregledal poslopje od vrha do tal.

In tista zdolgočasena pasja mrha, ki jo poznamo že iz prvega dela reportaže, me je, ko sem šel mimo, grozno sumljivo pogledala. Nehote sem pogledal na uro. Veste, navsezadnje je pa le lepo, če ve človek mimo datuma tudi za uro svoje smrti. Kaj veste, če me ni hotel pasji kožuhar ugrizniti zavoljo dolgega časa?

Ura je sedem. Pri »Kroni« sedi sedem ljudi. Nisem vzdrlžal. Odsel sem spet na cesto. Obstal sem pred brivnico.

Zakaj se ljudje sploh čedijo?« sem razmišljal, ko sem rinitil poglede skozi špranjo med zavesami. Jaz na primer si oštrgijam brado le takrat, kadar imam v načrtu kaj posebno imenitnega. Recimo, če grem v gledališče ali na koncert. Da bi na gladko obrbit tičal doma... Nak, takega razkošja si že ne privoščim.

V brivnici je sedelo kakšnih deset kosmatih dedcev. Vsi so

Naj vas ne motita kazalca na uri. Pravkar je odbila deset. Ulice je objelo dolgočasje, ki ubija...

GNEČA V »TRANSTURISTU«

Ura je devet. Kavarna »Transturist« je polna gostov. Nič običajnega kavarniškega hrupa; gostje molče in se čudno obnašajo. Vsi so obrnjeni v isto smer. Kaj to pomeni? Bežen pogled zadošča: v kotu dvorane stoji televizijski sprejemnik. Odkar je začela naša televizija z rednimi oddajami, je pri »Transturistu« vedno gneča.

Ločani pa strme v televizijski zaslon in nebeško lepo jim je pri srcu. Kakšna skromnost!

Do nedavnega so se Transturistovi gostje lahko tudi zavrteli. Zlasti prijetno je bilo v letni sezoni, ko je bil ples na terasi. Zdaj je Ločanom odklenkalo; ne zavoljo mraza, temveč zato, ker so muzikanti pobasali instrumente in odšli s trebuchom za kruhom. Zastonj ne bodo igrali. Transturist ima boveda prazno denarnico (vsaj za te namene). — Kaže, da tudi v Loki velja pregovor: »Malo denarja — malo muzike.«

PONOČI PA GOSTILNE

Ura je pol enajstih. V restavraciji »Krona« sta samo dva gosta. V pljači in razgovoru sta zelo zmerana. Bolj živahni so gostje, večinoma mladi ljudje, ki so se »utaborili« pri točilni mizi v veži.

Po končanem filmu je Mestni trg za nekaj minut zaživel, nato se je spet pogreznil v tišino. Pri »Kroni« je postalo živahnije.

Transturistovi gosti se naslajajo s prizori na zaslonu televizijskega sprejemnika

Obiskal sem gostilno »Lontrga«. Skoraj vse mize so zasedene. Jedro gostov tvorijo mlajši ljudje, ki posedajo v oblakih dima, in si s pičajo pomagajo do veselega razpoloženja.

Potem ko sem obhodil nekatere puščobne ulice, sem se spet ustavljal sredi trga. V zvoniku je pravkar odbilo pol polnoči.

Nikjer živje duše, le veter se objestno poigrava s kosom papirja. Nekdo igra na klavir. Slaba improvizacija polna disonanc. nato tišina in dolgočasje...

Kaj ne bo zdaj zdaj prikorakal po trgu nočni čuvaj s helebardo in laterno ter pel ure — tako kot pred stoletji? Polnoči je. V gostilni na Trati je veselo kot v semanjih dneh. Mnóžica prepoten teles se ob zvokih muzike gnete na plesišču in skuša ujeti ritem oguljene popevke. Vino teče in moči grla ter mize...

Menim, da je vsako ocenjevanje družabnega življenja v Loki odveč. Kaže, da so občinski odbor SZDL, mladinske in sindikalne organizacije pričo dolgočasja zaspale s spanje pravičnega in zdaj sanjajo o preteklih časih, ko je bila Loka — to slikovito zgodovinsko mesto na sotočju Poljanske in Selške Sore, polna življenja, kulturnih razvedril in družabnosti.

Bojda bo mestece spalo dolgih sto let, kot princeska Trnuljčica...

S. Skutca

gorenjski obveščevalec

Spet dvakrat nič za Gorenice

MALI OGLASI

Izgubil sem denarico 14. t. m. v trg. »Galanterija« Kranj. Poštenega najditelja naprošam naj proti nagradi vrne Ljudski milici Kranj. 1850

OBJAVE

Starejšo žensko, lahko upokojenko, za pomoč v gospodinjstvu nekaj ur dnevno sprejemem. Ing. Bedene, Kranj, Cesta Kokrškega odreda 2. 1856

ZALNA SPOMINSKA SVEČANOST V BEGUNJAH

Občinski odbor ZB NOV Radovljica vabi vse svoje znance in prijatelje padlih talcev na žalno svečanost na grobovih padlih talcev, katera se vrši v soboto dne 1. novembra 1958 s pričetkom ob 9. uri v Dragi, ob 10. uri na gradčinskem vrtu in ob 11. uri ob grobnici v Radovljici.

RADIO LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 6.05, 6., 7., 8., 10., 13., 15., 17., 22. in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri — Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 13., 22. in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

17.10 Sestanek ob petih. 18.00 Kulturna kronika. 18.45 Razgovori o mednarodnih vprašanjih. 21.15 Vrtljak zabavnih melodij.

ČETRIEK, 30. OKTOBRA

8.40 Potopisi in spomini — Ernst Schnabel: Intervju z našo zemljo — VIII. 9.00 Prijetno zabavo s kvintetom Jožeta Kampiča. 10.10 Odprite sprejemnik! 10.45 Anton Schwab: Zlata kangleja: Dobro jutro, Viktor Parma: Iz »Rokovnjačev«. 11.30 Oddaja za cicibane a) Kristina Brenk: Pastirček - partizan, b) »Pesmi za naše mame« (Poje sopranistka Ileana Bratuži). 12.15 Kmečka univerza — Ing. Marjan Prosečnik: Izbor gozdnih sortimentov v kmečkih gozdovih. 14.15 Turistična oddaja. 16.00 Javna oddaja Radia Köln. 18.00 Cetrkova reportaža. 18.15 Popevke se vrtijo. 18.45 Radijska univerza — Zaščita lesa in tekstila v poljedelstvu. 20.00 Cetrkov večer domačih pesni in napevov. 20.50 Nesmrtni Don Kihot.

PETEK, 31. OKTOBRA

8.05 Uverture in arije. 9.40 Narodne pesni v pisanem zaporedju. 10.10 Dopoldanski simfonični koncert. 11.00 Za dom in žene. 12.00 Narodne ob spremljavi harmonike. 12.15 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vrt v novembru. 12.25 Benjamin Ipavec - Bogo Leskovic: Serenada za godala. 13.30 Zaključni prizori slavnih oper. 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — Vojko Novak: Ankica. 14.35 Za ljubitelje popevk. 16.00 Koncert ob štirih. 17.10 Moderni ritmi. 17.40 Poje ženski in mešani zbor »Tine Rožanc« p. v. Franca Pergerja. 18.30 Iz naših kolektivov. 20.15 Tedenski zunanje - politični pregled. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakah.

SOBOTA, 1. NOVEMBRA

8.00 »Zrivane« (partizanske žalne pesmi). 8.30 »Ti boš rožlina...« (Literarno-glasbena oddaja z izborom pesmi Srečka Kosovela). 10.10 Slovenske zborovske skladbe. 11.00 Mladinska radijska igra — Legenda o tisoč zmajih. 12.00 Izbor naših opernih novosti. 13.15 Odlomki iz simfonij in koncertov. 14.00 Iz jugoslovanskih samospelov. 14.30 Orkestralni intermezzo. 15.30 Reportaža s komemorativnih svečanosti. 18.33 Karel Destovnik - Kajuh: Za kar sem umrl, bi hotel še enkrat umreti. 18.50 Glasbena medigra. 20.10 Slovenski oktet poje narodne pesmi. 22.15 Oddaja za naše izseljenke. 23.10 Lepe melodije.

OBJAVA

DPD Svoboda Stražišče, skupno s šolskim odborom osnovne šole Lucijan Seljak Kranj, razpisuje naslednje tečaje in predavanja:

- 1. Ciklus predavanj za starše s področja vzgoje — 7 predavanj.
2. Tečaj nemškega in angleškega jezika — začetni.
3. Vpis v večerno šolo za pridobitev kvalifikacije o dovršenem 8. razredu osnovne šole.
Interesenti naj se pismeno prijavijo DPD Svobodi Stražišče ali ravnateljstvu osnovne šole Lucijan Seljak Kranj do 30. oktobra.
Vpisnina za tečaj predavanj za starše znaša 200 din, mesečni prispevek za tečaj angleškega in nemškega jezika 200 din, prispevek za večerno šolo se bo določil naknadno.

Tečaji in predavanja se prično po 1. novembru, o čemer bodo javljenci pismeno obveščeni.

OBJAVA

Podjetje »Agroservis« Kranj obvešča vse cenjene stranke, da je dne 17. oktobra 1958 preko zime ukinilo popoldansko in nedeljsko dežurno službo servisnih popravil v svojih delavnicah.

OBJAVA

Planinsko društvo Tržič obvešča vse planince, obiskovalce naših planinskih postojank v zimski sezoni 1958-59 da je dom pod Storiščem stalno oskrbovan, dom na Kofcah ter Kostanjeveča koča na Dobriču pa samo ob nedeljah in praznikih, ter dnevih pred njimi. Interesenti (skupine) za obisk doma na Kofcah in Kostanjevečeve koče na Dobriču med tednom naj se predhodno prijavijo društvu, ter zahtevajo informacije osebno ali telefonično vsak dan razen nedelje od 16. do 18. ure v pisarni PD — Tržič (tel. št. 360).

KINO

BLAD: 28. in 29. oktobra jugoslovanski film »Crni biseric«. 30. in 31. okt. češki barvni film »Glasba z Marsa«. Predstave vsak dan ob 17. in 20. uri.

RADOVLJICA: 28. in 29. oktobra ameriški barvni film »Gog«. — 30. oktobra ameriški špijonski film »Mata Hari«. Predstave v terek in četrtek ob 20. uri, v sredo pa ob 17.30 in 20. uri. 2. novembra ob 14. in 18. uri ameriški špijonski film »Mata Hari«.

DUPLICA PRI KAMNIKU: 29. in 30. oktobra ameriški film »Na robu pločnika«. Predstave ob 19. uri.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V TRŽIČU

Rodil se je Robert Eler. Poročili so se: Alojzij Rozman, strojni ključavnar in Marija Slapar prerezovalka; Stanislav Hrovat, strojni tehnik in Jožeta Komac, tovarniška delavka; Viljem Logar, strojni tehnik in Ivanka Žurga, motovilka; Janez Zupan, posestnik in Vida Drenik, delavka.
NA JESENICAH
Poročili so se: Franc Raspet, tov. delavec in Emilija Štamcar, tov. delavka; Albin Gorenc, tov. delavec in Emilija Štamcar, tov. delavka; Albin Gorenc, tov. delavec in Ivica Zajšek, tov. delavka; Stanislav Rekar, tov. delavec in Regina-Josipina Golja, tkalka.

Kot prejšnjo nedeljo, sta tudi danes obe gorenjski enajstorici v slovenski csonki nogometni ligi ostali brez izkupička. Kranjski Triglav je moral na vroča tla ljubljanskega Krima in po enakovredni igri je odšel z igrišča poražen. Jeseničani pa so na svojem igrišču zgubili z golom razlike, čeprav so bili skoraj vso tekmo enakovredni nasprotnik »Mariboru«.

KRIM : TRIGLAV 3:1 (1:1)

Ljubljana, 26. oktobra.

Prvenstvena tekma slov. csonke lige — Igrišče Krima — Vreme sončno — Gledalcev 1000 — Sodnik Kolenc iz Maribora — Strelci: Erzar, Kastelic in Malec za Krim ter Stular I. za Triglav.

V prvih minutah so igralci Triglava prevzeli iniciativo in v 4. minuti je Stular I. uspešno zatresti mrežo domačinov. Zatem so se napadli obeh moštev vrstili drug za drugim, v 16. minuti pa je Erzar uspešno rezultat izenačil. Kljub temu, da so napadali do konca prvega dela igre še večkrat prišli pred vrata gostov ali domačinov, je rezultat ostal nespremenjen. Omeniti pa moramo, da je v 40. minuti stodoletno priložnost Stular II, potem ko je dobil lepo podano žogo od Stularja I, zastreljal.

Takoj v začetku drugega polčasa je bil vratar Krima lažje poškodovan, njegovi napadali pa so nevarno ogrozili vrata Kranjčanov. Nekajkrat so tudi gostje nevarno prodrli pred vrata domačinov, vendar zadeti v črno niso znali. V 30. minuti pa je Kastelic izrazil lepo streljan kot in porinil žogo v mrežo. Pri tem pa je naredil očiten prekršek nad vratarjem Triglava, vendar sodnik tega ni uopšteval. Štiri minute nato je Malec dosegel končen rezultat.

Omenimo naj še, da je zaradi upravičenega ogovarjanja pri drugem голу, ki so ga dosegli domačini, kapetan Kranjčanov moral zapustiti igrišče. Nekaj minut pred koncem pa je bil nepravilno zrušen Znidar, zaradi česar je moral sodnik za nekaj minut prekiniti igro.

Sodnik Kolenc je bil slab in je predvsem oškodoval goste. Posledica tega so bili nešportni izpadi in groba igra obeh moštev.

I. J.

JESENICE : MARIBOR 0:1 (0:0)

Jesenice, 26. oktobra.

Na igrišču pod Mežakljo je domača enajstorica uspela v prvem polčasu proti tehnično boljsemu nasprotniku ohraniti svoja vrata nedotaknjena. Obe moštvi sta bili

3 nastopi - 3 zmage

Na prvi turneji v inozemstvu 100% uspeh — Tudi waterpolisti uspešni — Zimski bazeni vsakdanjost!

Ekipa plavalcev kranjskega Triglava je prišla v petek s turneje po Zahodni Nemčiji. To je bilo prvo gostovanje kranjskih plavalcev v tujini, ki se je končalo z izrednim uspehom. Kranjčani so nastopili proti najmočnejšim nemškimi ekipam brez Zrimška, Peternelja, Chvalata, Colnarja in Purgarjeve. Okrepili sta jih Stasenkova in Benkovec. V vseh srečanjih so bili zmagovalci. Ze pred prihodom Triglava so bili vsi ljubitelji plavanja natančno poučeni kakšna ekipa je Triglav in kje je njegova največja moč. Sploh je vse časopisje mesta Wuppertal, ki šteje okoli 600.000 prebivalcev, zelo pozorno spremljalo gostovanje Kranjčanov in njihovim uspehom dalo precej priznanja. Tudi v ostalih mestih je bil sprejem navdse priršen in gostoljuben, pa tudi gledalci na plavalnih tekmah so bili objektivni in so vneto pozdravljali uspehe gostujoče ekipe.

Prvikrat so Kranjčani nastopili v Wuppertalu proti ekipi Wasserfreunde, ki je letos proslavljala 75 letnico dela. V tem mestu je poleg ekipe, proti kateri so nastopili Kranjčani, še enajst plavalnih ekip, ki razpolagajo s sedmimi zimskimi

bazeni. Zato nikakor ni čudno, da je plavanje v Nemčiji zelo razvit šport, zmaga kranjskih plavalcev pa je še toliko pomembnejša. Prvi dan so na dvoboju zmagali z rezultatom 118:83 in v waterpolu s 4:2. V 16 disciplinah programa je Triglav zmagal 11-krat. Zmaga v waterpolu je bila zaslužena, vendar težka, saj nastopajo v ekipi Wuppertala trije državni reprezentanti, kot ekipa pa je bil Wuppertal leta 1953 drugi v državi. Tekmovanje si je ogledalo okoli 1300 gledalcev. Bazen, v katerem so plavali, pa je najlepši zimski bazen v Nemčiji in verjetno tudi v Evropi. Meri 30x25 m in ima vse potrebne sanitarne naprave, kakor saune, pralnice, likalnice in še vrsto drugih maserskih in higienskih naprav. Druga dne so se na troboju pomerili Wasserfreunde Wuppertal, SSF Bonn in PK Triglav. Tudi tukaj so bili Kranjčani uspešni. Končni rezultat: Triglav 173, Wuppertal 116 in Bonn 102. Tekmovanje so snemali za tednik in televizijo in tudi za nek kulturni film.

Po odločnih zmagah v Wuppertalu je zanimanje za nastope kranjskih plavalcev še bolj naraslo. Start v Osnabrücku je bil najtežji, a kljub temu uspešen. Za ekipo SC Neptun 09 Osnabrück je nastopilo kombinirano moštvo severnonemških klubov. Kranjčani so zmagali z rezultatom 92:76 in v waterpolu s 5:4. Plavalni klub v Osnabrücku ima tudi žensko ekipo v umetnem plavanju, ki je nemški državni prvak in je znana kot najboljša evropska ekipa. Plavalce je v dvoranah, kjer so podpisali mir po 30-letni vojni, sprejel tudi predsednik občine. Zadnji nastop je bil v Bonnu. Tudi takrat je bila zmaga prepričljiva. Triglav je zbral 80 točk, SSF Bonn pa 55. Waterpolo tekma se je končala z rezultatom 8:6 v korist Kranjčanov. Na tem tekmovanju je Kocmur plaval 100 m prostvo v času 57.8. — Odličien je bil tudi Finzi z 1:10,4 na 100 m hrbtno, medtem ko je Drago Petrič odigral stoto tekmo za waterpolo moštvo Triglava.

S tem nastopom je Triglav opravičil zaupanje Plavalne zveze Jugoslavije, ki mu je dovolila gostovanje v Nemčiji, poleg tega pa je še precej povečal sloves jugoslovanskega plavanja. Turneja je bila zelo dobro organizirana, vendar naporna, saj so morali plavalci prevoziti približno 3000 kilometrov poti v nekaj dneh. Drugo leto bodo v Kranju nastopili plavalci iz Wuppertala in Bonna, za leto 1960 pa bo Triglav povabil plavalce iz Osnabrücka in njihov balet na vodi. M.

Na podlagi 5. in 24. člena Uredbe o investicijskih posojilih (Uradni list FLRJ, št. 3156) in perspektivnega družbenega plana okraja Kranj, razpisuje Upravni odbor Komunalne banke Kranj v skladu s Svetom za družbeni plan in finance OLO Kranj

NATEČAJ za investicijska posojila v osnovna sredstva in za udeležbe pri posojilih iz drugih skladov iz okrajnega investicijskega sklada Kranj za leto 1959

- 1. Banka razpisuje natečaj za posojila iz kvot, namenjenih za investicije na področju obrti, trgovine, gostinstva, turizma, kmetijstva in gradbeništva za investicije, katerih predračun presega din 500.000.—
2. Na natečaju lahko sodelujejo občinski ljudski odbori in podjetja naštetih panog gospodarstva samo z območja okraja Kranj.
3. Prosilci morajo vložiti prošnjo na sedežu Komunalne banke okraja Kranj. Prošnje morajo biti vložene na predpisanem obrazcu banke.
Prosilci morajo hkrati s prošnjo predložiti investicijski elaborat (za gradbena dela tudi potrjen idejni projekt) ali drugo ustrezno dokumentacijo, s katero poleg ostalega dokazujejo:
a) da bo s posojilom in s sredstvi, ki jih bo prosilec prispeval k investicijskim stroškom zagotovljena dovršitev investicij, za katero išče posojilo;
b) da se bo iz dohodkov, ki se pričakujejo iz investicij, lahko vrnilo posojilo in plačala obrestil.
Istovrstno je predložiti:
c) dokazilo o zagotovljenih sredstvih za prispevek k investicijskim stroškom ter dokazilo, da je posojilodavlec kreditno sposoben;
d) sklep delavskega sveta o višini zadolžitve, ponujeni obrotni meri, odplačilnem roku ter o določitvi podpisalnikov, ki bodo razpolagali s posojilom.
4. Splošni pogoji:
a) najnižja obrestna mera za vse zahtevke je 1%, odplačilna doba pa ne more biti daljša, kot jo določajo zvezní predpisi;
b) skrajni rok črpanja posojil je eno leto po sklenitvi kreditne pogodbe;
5. Posebni pogoji:
a) podjetja iz panoge gradbeništva lahko vlagajo samo zahtevke za mehanizacijo;
b) kmetijska podjetja lahko vlagajo samo zahtevke za nrsbov mehanizacije, plemenske živine in za vršitev tisti gradbenih del, ki so zajeta v ureditvenih načrtih;
c) vse gospodarske organizacije morajo preskrbeti poroštvene izjave od občinskih ljudskih odborov ter jih predložiti banki najkasneje ob sklenitvi pogodbe;
d) vsem zahtevkom je priložiti izjave pristojne občine, da bo pri investicijah sodelovala z udeležbo iz investicijskega sklada občine v višini 20% razpoložljivih sredstev sklada, z navedbo zneska udeležbe;
e) banka bo prioriteten reševala tiste zahtevke, pri katerih bodo investitorji sodelovali z višjim odstotkom lastne udeležbe, oziroma udeležbe iz občinskih investicijskih skladov.
7. Ta odlok začne veljati od dneva objave v »Glasu Gorenjskem«.
Natečaj se zaključí 31. decembra 1958. leta.
Komunalna banka okraja Kranj

Gledali bomo... Don Kihot „Enostavneje je fotografirati z avtomati“

Z rok sovjetskih filmskih ustvarjalcev smo v zadnjih dveh letih dobili nekaj odličnih filmskih storitev. Sem kaj sodi tudi cinemascopski barvni film »DON KIHOT«, s katerim se je režiser Kozincev predstavil tudi na mednarodnem filmskem festivalu v Cannesu. Film je posnet po znanem Cervantesovem romanu o vitezu žalostne postave Don Kihotu in njegovem slugi ter spremljevalcu Sanchi Pansu. Domala vse kritike, ki so razpravljale to filmsko delo, so bile ustvarjalcem naklonjene; imenovale so ga »velika izpoved o poštnem človeku«. — Na koncu moramo omeniti še posebno vrednost tega velikega sovjetskega filma — namreč igralca Nikolaja Cerkasova, ki je ustvaril sijajnega Don Kihota.

Presenečenje za amaterje: Avtomatična fotografska kamera Regula III bk.

To je bilo geslo letošnje »Photokine«, edinega samo fotografskega velesojema na svetu, ki je bil od 27. septembra do 5. oktobra v Kölnu. Letos je razstavljalca 514 razstavljalcev iz 16 dežel. Prvič so »Photokine« priredili leta 1950, ko je razstavljalca 300 nemških firm fotoaparate in fotografski material. V naslednjih letih je bila razstava vedno obširnejša, zanimivejša in bolj pomembna, tako da so jo obiskovali fotografi, amaterji in ljubitelji lepih slik z vsega sveta. »Photokine« prikazuje in razlaga fotografijo tako, da postane dostopna vsakomur. Najpomembnejši so prav gotovo nemški razstavljalci, saj so številna fotografska odkritja njihova domena, kot denimo prva kovinska kamera (1840), prvi izračunani objektiv, prva mala kamera (1924, Leica), prva kamera z vgrajenim daljinomerom (1931) in svetlometer (1934), prvi troslojni barvni film (1936), prvi za blisk sinhronizirani zaklop (1950), prva kamera z avtomatičnim nastavljanjem osvetlitve (1956, Agfa), 1958 pa prva najmanjša kamera z vgrajenim svetlometerom (Minox B) in množica malih kamer z vgrajenim avtomatičnim električnim svetlometerom.

Ne samo sejmski del, tudi razstave slik so zelo zanimive. Letos so pripravili kar 18 razstav dokumentarnih in umetniških slik z nadvse vabljivimi naslovi: Industrijska fotografija (General Motors), Visokofrekvenčna kinematografija, Mladina fotografira, Kako živimo (priredil UNESCO), Subjektivna fotografija, Zgodbe o živalih. Povsod smo navzoči (reporterski posnetki iz Evrope in ZDA), Smejoča se kamera, Fotografski lepak, Najboljši barvni posnetki (LIFE), Zene in fotografije. Pravo doživetje je bil tudi Cinetarium, okrogli kino, podoben bruseljski Cirkarami.

Zanimivo je tudi visoko število tujih razstavljalcev, ki se je v primerjavi z leti 1951 do 1954 skoraj podvojilo. Od 172 tujih razstavljalcev na »Photokine 1958« so 4 iz Belgije, 46 francoskih, 8 nizozemskih, 5 avstrijskih, 4 švedski, 14 švicarskih, 2 češkoslovaška, 44 iz ZDA, in po eden iz Avstralije, Danske, Norveške in Španije. Nemška fotografska industrija predstavlja 33%

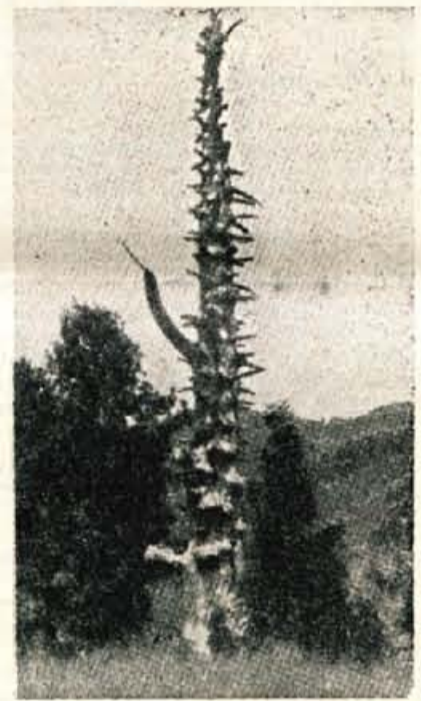
firm, od tega je 22 vzhodnonemških. Celotni sejem obsega površino 70 tisoč kvadratnih metrov.

Najvišja in najstarejša drevesa

Hrast raste do 2000 let

Znano je, da od vseh dreves zraste do največje višine mamutovec (sekvoja), ki se v velikih množinah nahaja zlasti v Kaliforniji. Največji živi primerki so visoki 99 metrov, v glav-

nem pa ne preseže višine 90 metrov. Za sekvojo je ugotovljeno, da tudi najdlje živi, do 4.000 let. To je doslej največja zanesljivo ugotovljena starost.

Ostanek stare jelke na Jezerskem

Kaj pa naša domača drevesa: hrast, bukev, jelka, kostanj itd.? Tudi ta lahko dožive lepo starost in tudi višine od 40 do 70 metrov niso tako redke. Zelo dolgo živi tisa, ki pa je pri nas na žalost vse manj. Zanjo pravijo, da v izrednih slučajih lahko doživi 5000 in celo 4000 let. Za hrast menijo, da doživi najvišjo starost dva tisoč let, lipa in bukev pa 1000. Od domačega drevja zraste najvišje jelka (75 metrov), malo manj smreka (60 m), sledi ji bor (okoli 50 metrov) in bukev (45 metrov). Hrast je razmeroma nizek (največ 35 metrov), doseže pa debelino do 7 metrov, posebno, če raste osamljen. Lipa doseže debelino do 9 metrov, kostanj pa do 8 metrov.

V malem mestu Trstenu v bližini Dubrovnika rasteta dve platani, ki sta velika turistična privlačnost celo za inozemce. Ena je visoka 46 metrov, ima 11 metrov obsega, premer v višini prsa pa je preko 3,5 metrov. Druga je za meter nižja in nekoliko tanjša. Šest do sedem ljudi bi komaj objelo te deblo.

Tudi pri nas se, zlasti v hrbovitih predelih, najdejo stara, mogočna drevesa, pa tudi vaške lipe v nekaterih vaseh so sila zanimive.

ZANIMIVOSTI

NA KITAJSKEM BO LETA 1962 PREKO 700 MILIJONOV LJUDI
Po pisanju kitajskih časopisov ima danes ta velika vzhodnoazijska država okoli 650 milijonov ljudi. Predvidevajo, da bo prebivalstvo do leta 1962 presegle 700 milijonov. Računajo celo, da bo število ljudi na Kitajskem v 10 do 15 letih doseglo število 800 milijonov. V preteklem letu je število ljudi na Kitajskem naraslo za 15 milijonov.

HLMINGWAYEV ROKOPIS — 13.000 DOLARJEV

Originalni rokopis dela Ernesta Hemingwaya »Smrt popoldne« je bil na neki licitaciji prodan za 13.000 dolarjev. Rokopis tvori 285 strani, napisanih z roko, in 80 tipkanih strani. Na vseh teh straneh je veliko številno popravkov.

PREMAGAN NOV ŠTIRITISOČAK

Pred tedni se je skupina enajstih sovjetskih planincev, ki jo je vodil mojster športa Alim Romanov, povzpela na vrh Usečenka v planinskem vencu Tjen Šan v Kirgiziji, ki je visok 4.850 metrov. Planinci so celih 20 let brezuspešno poskušali osvojiti ta vrh, ki so ga smatrali za nepristopnega.

ŽIVA KOBRA V PAKETU

Cejlonskemu ministru za pošto Marikaru so poslali paket z živo kobra. Na lokalni pošti v Kolombu je paket dobil poštni uslužbenec, ki je opazil, da se v njem nekaj premika. Ko ga je odprl, se je razdražena kobra dvignila iz njega, pripravljena za napad.

Ujeli so živega divjega petelina

Nemalo so bili pretekli terek zjutraj presenečeni prebivalci hiš v bližini bohinjskega predora, ko so v nekem vrtu zagledali čudno črno in veliko kokoš z dolgim repom in zakrivljenim kljunom. Neki lovec, ki je prišel mimo, je spoznal divjega petelina in ga tudi ulovil ter odnesel lovski družini. Ugotovili so, da ima pokvarjeno perut, vsled česar ni mogel odleteti. Verjetno ga je napadla kaka večja gozdna žival, pred katero se je zatekel v vas. Petelina bodo oddali v ljubljanski zoološki vrt.

FRANK OWEN:

EDDIE CHAPMAN PRIPOVEDUJE

Najprej je prišla mimo pehota, nato je pribobnelo okrog sto tankov, sledili so oboroženi motociklisti, parado pa je zaključil mornariški odred. Godba je igrala Wirfahregen gegen England. Mornarji so naduto korakali, s pločnika pa so jih pozdravljali njihovi tovariši.

Niže doli, nasproti vseučilišča je stal osovraženi nacistični gaulerter von Terboven. Parada je trajala eno uro. Ko je prišlo mimo več samohodnih topov, sem opazil, da imajo maloštevilni Norvežani, ki so gledali parado, odločno stisnjene ustnice, kakor da hočejo reči: Pa vendarle ne boste zmagali.

Ko je bilo parade konec, sem odšel s Thomasom, kateremu so oči še vedno žarele od ponosa, mimo Grand Caffé. Zraven kavarne je bila izložba s protizavezniško propagando. Običajno je bila razstavljena kaka velika karikatura; tistega dne sta bila narisana Churchill in Roosevelt kot dve pošastniti, ki mečeta bombe na nemške cerkve in bolnišnice, medtem ko ženske v Britaniji divje plešejo in pijejo coctail. Pomislil sem, da to Nemcem bolj škodi kakor koristi.

Prihodnjih nekaj dni sem delal, kar je Thomas moral zaključiti poročilo o meni. Vse je kazalo, da je bil zadovoljen. Kljub temu pa je to zapisovanje vzbudilo v meni, kakor prejšnje kratki, neprijetne občutke.

Ko je bilo poročilo naposled zaključeno, ga je von Grunen odnesel z letalom v Berlin. Čez pet dni se je vrnil in me poklical v svoje stanovanje. Bil je židane volje.

»Fritz«, mi je rekel, sijoč od zadovoljstva, »sklenil si, nagraditi vas s 150.000 mrakami — se pravi 100.000 za

sabotažo v letalski tovarni in 50.000 za eksplozijo na ladji in za poročila, ki ste jih pošiljali.«

Ta novica me je navdušila. Toda delal sem se, kakor da sem razočaran.

»To ni dovolj,« sem zatarnal. Obljubili so mi 200.000 mark; 100.000 za posel v De Havillandu in nadaljnjih sto tisoč mark za sabotažo na ladji in za poročila.«

»Žal mi je Fritz,« je odvrnil von Grunen, »na nesrečo vam nisem jaz obljubil denarja za delo na Portugalskem, marveč dr. Braun, ki ni imel pravice, niti ni bil pooblaščen, da to stori. Vendar ne pozabite, da je 150.000 velik denar in da boste v prihodnje imeli priložnost zaslužiti še več. Če boste torej pravilno polagali karte na mizo, boste naposled zaslužili milijon mark.«

S kislim obrazom sem vzel denar.

Zdaj je bilo tudi pismeno določeno, da bo von Grunen poslej moj bankir. Na njega naj bi obrnil za sleherno vsoto, ki bi jo potreboval in denar mi bodo izplačali v sleherni deželi, v kateri se bom mudil. Podpisal sem potrdilo, da sem zadovoljen s tem in Walther Thomas se je podpisal kot pričr.

Temu je sledil nenavaden dogodek. Von Grunen je precej slovesno vstal, rekoč:

»Zdaj pa, Fritz, sprejmite darilo, ki sem ga sklenil izročiti vam. Poslali so ga naši Dienststelle s pripombo, naj bi nagradili tistega njenega člana, ki je bil v letošnjem letu najbolj prizadeven in ki je želim največ uspehov. Posvetovito sem se s tukajšnjimi šefi in — iztrali smo vas!«

Pri tem mi je izročil majhno šatuljo. Ojprl sem jo in — v njej je bil Železni križec!

Bil sem presenečen — in malo je manjkalo, pa bi prhnil v smeh, ne zato, da bi se smejal njemu ali okoliščinam, marveč samemu sebi. Ni slabo, sem rekel sam pri sebi. Poročnik Fritz Graumann s 150.000 rajhsmarkami in Železnim križcem!

Pomislil sem: če se bom še dovolj dolgo bratil s to tolpo, bom naposled končal kot rajhsmaršal ...

XIV.

NORVEŠKA POD STRAHOVLADO

Čeprav sem uradno bil še na »dopustu«, mi je Thomas omenil, da so sklenili, naj se vadim v radiotelegrafiji, da ne bi prišel iz vaje. In tako so me odpeljali v šolo, ki je bila v Drammensveinu v Skillebekku — v stanovanju, v katerem sem prvo noč v Oslu spoznal Mollie Serle. Ta dama se je zdaj preselila v Skoyen. Službujoči kapetan me je spraševal in potem ko sem nekaj minut tipkal črke in si zapisoval sporočila na papir je rekel, da je kar dobro. dasiravno je moje znanje malo zarjavelo. Pod njegovim vodstvom so bili še trije učitelji, ki so imeli na skrbi nekaj Norvežanov in Islandčanov. Te kvisligne so nameravali uporabiti kot vohune in zato je bila njihova navzočnost v šoli najstrožja tajna.

Stanovanje je bilo razdeljeno na sobo za vaje in slehernemu gojencu so določili poseben čas za šolanje. Ko je prispel, so ga potisnili v njegovo sobo in zaklenili vrata, da se dva agenta ne bi videla drug drugega. Isto je veljalo tudi za odhod iz sobe. Najprej je stopil iz nje učitelj in se prepričal, ali je zrak čist in šele potem je dovolil gojencu oditi.

Nekateri Nemci so me imeli očitno še na sumu. Nekega dne so poslali v von Grunenovo stanovanje nekega psihanalitika, da bi me proučil. Podoben je bil jastrebu, bil je sivolas in star okrog petdeset let. Predstavljal se je kot gospod König in govoril je z ameriškim naglasom, čeprav je imel obleko sešito po angleškem kroju. Prišel je s pretvezo, da želi zvedeti, kje je radioaparati, ki sem ga pustil v Angliji in tako sem mu narisal na list papirja, kje sem ga zakopal. Pazljivo je opazoval sleherno mojo kretnjo. Proučevanje so spremljale obilne doze konjaka. Tu pa tam je spregovoril z menoj po nemško.